

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VAKITUINEN HENKILÖSTÖ

Nimi	Virkanimike	Muuta
Hämäläinen Sanna	ympäristöpäällikkö	Ympäristötoimen johtaminen terveysvalvonnan johtaminen
Kainulainen Armi	ympäristöinsinööri	vuosisuunnittelu ja raportointi ev, tup ja ts, terveydensuojeluvalvonta
Kosonen Ilkka	ympäristöinsinööri	elintarvike- ja tupakkavalvonta, terveydensuojeluvalvonta
Päätaalo Tiina	ympäristöinsinööri	elintarvike- ja tupakkavalvonta
Suomalainen Marcella	ympäristöinsinööri	terveydensuojeluvalvonta
Heinänen Sirpa	ympäristöinsinööri	terveydensuojeluvalvonta
Mustonen Katja	johtava eläinlääkäri	eläinlääkintähuollon esihenkilö eläinlääkäripalvelut
Leiviskä Kaarina	valvontaeläinlääkäri	eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta, maitohygieniavalvonta
Heikkonen Heli	kaupungineläinlääkäri	Parikkalan toimipiste
Kyröläinen Aino	kaupungineläinlääkäri	Parikkalan toimipiste
Pulkkinen Päivi	kaupungineläinlääkäri	Ruokolahden toimipiste
Makkonen Susanna viransijainen Heli Marttila	kaupungineläinlääkäri	Parikkalan toimipiste (virkavapaalla 31.8.2026 asti)
Yacoub Samir	kaupungineläinlääkäri	Parikkalan toimipiste
Sihvonen Sara	kliniikkaeläinhoitaja	Parikkalan toimipiste
Vepsäläinen Riitta	vastaanottoavustaja	Ruokolahden toimipiste
Holsti Riitta	toimistos sihteeri	Tukipalvelut, yhteinen ympäristönsuojelun kanssa

SUUNNITELMA VOIMAVAROJEN JAKAUTUMISESTA VUONNA 2026

Valvonnan sektori	Suunniteltu resurssi (htv)
Terveysturvallisuuden valvonta	2,8
Tupakkalain valvonta	0,2
Elintarvikevalvonta	2,1
Eläinlääkäripalvelut	5,4
Eläinsuojeluvalvonta	0,90
Eläintautivalvonta	0,05
Avustava työ*	2,6
Ympäristöterveydenhuollon johtaminen (sis. eläinlääkintähuollon johtamisen)	0,95
Yhteensä	15,0

htv= henkilötyövuosi, 220 henkilötyöpäivää

* tarkoitetaan mm. laskutusta, hallintoa sekä muuta avustavaa työtä. Tähän sisältyy Parikkalan ja Ruokolahden eläinlääkärin vastaanottojen vastaanottoavustajan ja klinikkaeläinhoitajan sekä toimistosihteerin henkilöresurssit.

ELINTARVIKEVALVONNAN SUUNNITELMA VUODEKSI 2026

Elintarvikevalvonnan ajankohtaista vuonna 2026

Elintarviketoiminnan ilmoituslomakkeita on saatavilla Imatran seudun ympäristötoimen verkkosivuilta. Verkkosivulla on myös ohjeet ilmoituksen tekemisestä sähköisesti ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisen ilmoitusjärjestelmän ilpan kautta. Ilppa-palvelussa voi ilmoittaa useimpien elintarvike- ja terveydensuojelualan toimintojen aloittamisesta, olennaisesta muuttumisesta, lopettamisesta tai yrittäjän vaihtumisesta. Ilppa-palvelun kautta tulleet ilmoitukset käsitellään Vati-järjestelmässä ja toimijoille lähetetään todistus ilmoituksen käsittelystä.

Riskiperusteisuus

Elintarviketoimijan harjoittaman toiminnan luonne, laajuus sekä valvontahistoria vaikuttavat suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan tarkastustiheyteen. Tarkastustiheyden määrittämiseen on laadittu Ruokaviraston Elintarvikehuoneiston ja kontaktimateriaalitoiminnan riskiluokitus ja elintarvikelainsäädännön mukaisen valvontatarpeen määrittäminen -ohje. Jos toiminta on hyvin vähäriskistä ja pienimuotoista, toimintaa ei tarkasteta säännöllisesti, vaan vain jos siihen on jokin erityinen syy.

Hyvin pienimuotoiset ja vähäriskisiksi arvioidut elintarvikehuoneistot eivät kuulu rekisteröintivelvoitteen piiriin. Ruokaviraston tulkinnan mukaan mm. pienet kodinomaiset valmistuskeittiöt, esim. perhekotien keittiöt, joissa asukkaat osallistuvat ruoan valmistukseen, ja jotka ovat osa asukkaiden asumistiloja, eivät ole rekisteröintivelvoitteen piiriin kuuluvia elintarvikehuoneistoja.

Elintarvikkeiden alkutuotannon valvontakohteiden tarkastustiheydet määritetään Ruokaviraston Alkutuotannon Elintarvikevalvonta ja riskinarviointi -ohjeen avulla. Ohjeessa annetaan suositellut tarkastustiheydet tuotantosuunnittain. Tiheyksissä huomioidaan myös pienimuotoinen alkutuotannon toiminta. Osa alkutuotannon kohteista tarkastetaan vain, jos siihen on erityinen syy. Muutoin alkutuotannon riskinarvioinnin periaatteet ovat hyvin samankaltaiset kuin elintarvikehuoneistoilla.

Tarkastukset

Oiva on Ruokaviraston koordinoima elintarvikevalvontatietojen julkistamisjärjestelmä, jolla annetaan tietoa yritysten elintarvikevalvonnan tuloksista Oiva-raportin muodossa. Tarkastuksella arvioidaan useita eri vaatimuksia, joista jokaiselle annetaan oma arvio. Tarkastuksen kokonaistulos määräytyy heikoimman arvion perusteella. Oiva-raportilla näkyvät hymynaamat kertovat tarkastuksen kokonaistuloksen ja tarkastuksella arvioitujen vaatimuskokonaisuuksien tulokset. Raportilla näkyy lisäksi kahden edellisen tarkastuksen tulokset. Raportin loppuun on kirjattu yleisluonteinen kuvaus tarkastuksella tehdyistä havainnoista.

Elintarvikehuoneistojen tarkastukset tehdään Oiva-arviointiohjeiden mukaisesti. Oiva perustuu elintarvikelainsäädännön kulloinkin voimassa oleviin säännöksiin. Valvontaa toteutetaan siten, että kohdekohtaisesti arvioidaan, mitä asiakokonaisuuksia (Oiva-rivejä, Liite 3 c) milläkin kerralla tarkastetaan. Arvioinnin tekee tarkastuksen suorittava viranhaltija. Kaikki Oiva-tarkastusohjeiden sisältämät asiat tarkastetaan vähintään kerran kolmen vuoden aikana, jos asiaa sovelletaan valvontakohteessa.

Alkutuotannon tarkastukset kohdistuvat ilmoituksen tehneisiin toimijoihin ja muutoin tarkastukset tehdään pääosin tarvittaessa. Alkutuotannon valvonnan puolella on seuraavaa valvontaa vuonna 2026: Puutarhaviiljely, kasvihuone sekä kananmunan tuotanto ja myynti. Alkutuotannon tarkastuksiin kuuluu myös eläinlääkäriin tekemät maidontuotantotilojen hygientarkastukset.

Alkutuotannon elintarvikevalvonnan tarkastuksissa käytetään arviointiohjeita, jotka perustuvat elintarvikelainsäädäntöön. Ohjeet ovat saatavilla Ruokaviraston verkkosivuilta. Epäkohtia ja puutteita havaitessaan valvontaviranomainen antaa korjauskehotuksia ja määräaikoja niiden korjaamiseksi, ja valvoo korjaavien toimenpiteiden suorittamista uusintatarkastuksilla.

Elintarvikevalvonnan valtakunnallinen painopiste vuonna 2026

Ruokavirasto suunnittelee ja ohjaa elintarvikealan toimijoiden ja valvojien HACCP-osaamisen lisäämistä, aloitus 2026. Ruokavirastolla oli v. 2025 histamiini kalatuotteissa näytteenottoprojekti ja virasto raportoi tulokset v. 2026. Kuntien tehtävänä oli v. 2025 näytteiden otto ja tutkituttaminen.

Elintarvikevalvonnan paikalliset painopisteet vuonna 2026

Oiva tarkastuksien yhteydessä arvioidaan, miten hyvin allergeeniasiat on huomioitu eri kohteissa. Tarkastuksen tueksi laaditaan erillinen tarkastuslista yhteistyössä Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kanssa.

Yhdessä Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kanssa jatketaan v. 2026 toimijoiden tiedottamista ja annetaan ohjausta ajankohtaisissa elintarviketurvallisuuteen liittyvissä asioissa.

Vatin eri raporteja hyödynnetään valvonnan seurannassa ja arvioinnissa.

Arvosanjakauma on vuonna 2024 kaventunut A ja B osalta verrattuna valtakunnalliseen. C ja D arvosanoja annetaan valvontakohteille valtakunnan tasoa vähemmän. Suunnitelmallisilla tarkastuksilla tarkastetaan kattavammin Oiva arviointirivejä.

Valtakunnallisen valmius, varautuminen ja huoltovarmuus painopisteen huomioiminen tarkastuksilla. Tarkastuksien yhteydessä valmistaudutaan toimijoiden neuvontaan varautumiseen liittyvissä asioissa.

Elintarvikevalvonnan suunnitelmallinen ja projekti näytteenotto vuonna 2026

Vuodelle 2026 on suunniteltu leipätuotteiden suolapitoisuuksien näytteenottoprojekti. Kohderyhmänä on paikalliset leipomot sekä myymälöiden paistopistetuotteet. Valvontaprojektin näytekustannukset maksaa elintarvikevalvonta. Tarkempi projektisuunnitelma laaditaan vuoden 2026 alkupuolella.

Elintarvikealan laitokset sekä osa muista kohteista ottavat omavalvontanäytteitä itsenäisesti.

Varaudutaan vastaamaan Ruokaviraston lähettämiin vierasainenäytteenottopyyntöihin.

Elintarvikevalvonnan suunnittelu, työajan käyttö ja voimavarojen riittävyys

Elintarvikevalvonnan ja alkutuotanto kohteiden suunnitelmallisiin tarkastuksiin matkoineen ja uusien tai lopetettavien kohteiden ilmoitusten käsittelyyn sekä tarkastuksiin tarvittava työaika on 1,1 htv. Suunnitelmassa on huomioitu noin 50 elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittely ja tarkastukset (uudet toimijat, toimijan vaihdokset ja lopettamiset). Uuden kohteen ensimmäiset tarkastukset ovat suunnitelmallisia tarkastuksia. Toiminnan suunnitteluun ja raportointiin tarvittava työaika on 0,2 htv. Yhteensä elintarvikevalvontaan on käytettävissä 2,1 htv.

Ennalta suunnittelemtomia tehtäviä ovat mm. erilaiset yhteydenotot, takaisinvedot ja epäilyyn perustuva valvonta. Myös ruokamyrkytykset ja muut elinympäristön häiriötilanteet voivat vaikuttaa suunnitelmallisten tarkastusten toteutumiseen. Muuttuvassa tilanteessa valvontaa suunnataan kokonaisriskinarvioinnin perusteella. Valvonnan toteutumista seurataan vuoden aikana ja tarvittaessa voimavaroja kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti.

ELINTARVIKEVALVONNAN KOHTEET JA SUUNNITELLUT TARKASTUKSET 2026

Tiedot otettu Vatin vuosisuunnitelma 003 raportilta taulukko välilehdeltä 26.11.2025 tilanteen mukaan, vuosi 2026.

Tarkastusti heys	Toimintaluokka	Kohteita (toimintoja) lukumäärä	Tarkastukset lukumäärä
Harvemmin	Alkutuotanto	33	10
Harvemmin	Elintarvikkeiden valmistus (lisäaine)	4	3
Harvemmin/ joka vuosi	Elintarvikekontaktimateriaalit	5	5
Harvemmin	Elintarvikkeiden kuljetukset	2	0
Harvemmin/ joka vuosi	Elintarvikkeiden myynti	71	30
Harvemmin/ joka vuosi	Elintarvikkeiden tarjoilu	183	98
Harvemmin/ joka vuosi	Liha-ala ja lihan käsittely	2	2
Harvemmin	Vienti- ja tuonti	1	1
Harvemmin/ joka vuosi	Vilja- ja kasvisala	11	8
Harvemmin	yhteensä	312	157

Alkutuotannon maidontuotantokohteita on 29 kappaletta, muut ovat puutarhaviljely ja munantuotanto kohteita. Lihantuotannon, peltoviljelyn ja hunajantuotannon kohteita ei ole erikseen eritelty, niitä tarkastetaan vain tarvittaessa.

Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Imatran seudun ympäristötoimi tukeutuu valvonnan tarvitsemissa laboratoriopalveluissa pääasiassa seuraaviin laboratorioihin:

- Savo-Karjalan ympäristötutkimus Oy
- MetropoliLab, Helsinki
- Ruokavirasto
- THL (terveyden ja hyvinvoinnin laitos)
- Tullilaboratorio
- Helsingin yliopiston laboratoriot

ELINTARVIKEVALVONNAN TARKASTUKSEN SISÄLTÖ

Elintarvikehuoneistoihin ja -laitoksiin tehtävät tarkastukset ovat Oiva-tarkastuksia, joiden valvontatiedot julkaistaan Ruokaviraston ylläpitämän Oiva-järjestelmän avulla. Ne ovat valvontasuunnitelman mukaisia maksullisia tarkastuksia, jotka tehdään valvontakohteisiin pääsääntöisesti ennalta ilmoittamatta. Oivassa painotetaan valvonnan läpinäkyvyyttä, riskiperusteisuutta ja valvonnan yhdenmukaisuutta. Ao. taulukossa on kuvattu pääpiirteittäin Oiva-tarkastusten sisältö ilmoitetuissa sekä hyväksytyissä elintarvikehuoneistoissa.

Ilmoitetut elintarvikehuoneistot REH [Rekisteröity elintarviketoiminta - Ruokavirasto](#)

- 01 Omavalvonta
- 02 Tilojen ja välineiden soveltuvuus, riittävyys ja kunnossapito
- 03 Tilojen, pintojen ja välineiden puhtaus
- 04 Henkilökunnan toiminta ja koulutus
- 05 Elintarvikkeiden tuotanto- tai käsittelyhygieniä
- 06 Elintarvikkeiden lämpötilojen hallinta
- 07 Myynti ja tarjoilu
- 08 Elintarvike käsittelyn erityisvaatimukset
- 10 Allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet
- 11 Elintarvikkeiden koostumus
- 12 Elintarvikekohtaiset erityisvaatimukset
- 13 Elintarvikkeista annettavat tiedot
- 14 Pakkaus- ja elintarvikekontaktimateriaalit
- 15 Elintarvikkeiden toimitukset
- 16 Jäljitettävyys ja takaisinvedot
- 17 Elintarvikkeiden tutkimukset
- 18 Oiva-raportin esilläpito
- 19 Kaupanpitämistä koskevat vaatimukset

Hyväksytyt elintarvikehuoneistot HEH [Hyväksytyt elintarvikehuoneistot - Ruokavirasto](#)

- 01 Hyväksymisvaatimusten noudattaminen
- 02 Tilojen ja laitteiden kunnossapito
- 03 Tilojen, pintojen ja välineiden puhtaus
- 04 Henkilökunnan toiminta ja koulutus
- 05 Elintarvikkeiden tuotantohygieniä
- 06 Elintarvikkeiden lämpötilojen hallinta
- 08 Elintarviketuotannon erityisvaatimukset
- 09 Eläinten vastaanottaminen ja eläimiä koskevat tiedot
- 10 Allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet
- 11 Elintarvikkeiden koostumus
- 12 Elintarvikekohtaiset erityisvaatimukset
- 13 Elintarvikkeista annettavat tiedot
- 14 Pakkaus- ja elintarvikekontaktimateriaalit
- 15 Elintarvikkeiden ja sivutuotteiden toimitukset
- 16 Jäljitettävyys ja takaisinvedot

- 17 Elintarviketuotannon tutkimukset
- 18 Oiva-raportin esilläpito
- 19 Kaupanpitämistä koskevat vaatimukset

Kontaktimateriaalivalvonta

- Laadunhallintajärjestelmää koskevat tiedot
- Valmistettavien tuotteiden koostumuksen hallinta
- Valmistettavien tuotteiden tutkimukset
- Valmistettavien tuotteiden vaatimustenmukaisuutta osoittavat todistukset
- Kontaktimateriaaleihin liitettävät merkinnät
- Jäljitettävyys
- käsittelymenetelmät / prosessit

Oiva-arvosanan määrityksessä käytetään apuna Ruokaviraston laatimia Oiva-arviointiohjeita hyväksytyille ja ilmoitetuille elintarvikehuoneistoille. Ruokavirasto päivittää ohjeita valvontavuoden alussa.

Arvosteluasteikko on seuraava:

A= oivallinen	(Toiminta on vaatimusten mukaista.)
B= hyvä	(Toiminnassa on pieniä epäkohtia, jotka eivät heikennä elintarviketurvallisuutta eivätkä johda kuluttajaa harhaan.)
C= korjattavaa	(Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan. Epäkohdat on korjattava määräajassa.)
D= huono	(Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa vakavasti harhaan tai toimija ei ole noudattanut annettuja määräyksiä. Epäkohdat on korjattava välittömästi.)

Tarkastettavat rivit valitaan kohteen toiminnan ja riskinarvion mukaan.

Tarkastuksen sisältö valitaan kuitenkin niin, että kaikki kohteessa tarkastettavat asiakokonaisuudet tulisi käytyä läpi vähintään kerran kolmessa vuodessa. Joissain tapauksissa laajemmat tarkastukset voidaan tarvittaessa sopia etukäteen toimijan kanssa. Tästä tulee tehdä merkintä Oivan tarkastuskertomukseen.

Kontaktimateriaalien valmistajien ja maahantuojien sekä alkutuotannon valvonnassa hyödynnetään Ruokaviraston laatimia lomakkeita ja ohjeita. Arvioinnit yms. tehdään näiden tarkastuslistojen pohjalta VATI:ssa (A, B, C, D-arvioinnit).

TERVEYDENSUOJELULAIN MUKAISEN VALVONNAN SUUNNITELMA VUODEKSI 2026

Ajankohtaista terveydensuojelun valvonnassa

Terveydensuojelulain kokonaisuudistus on käynnissä ja uuden lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027.

EU:n juomavesidirektiivin edellyttämät lainsäädäntömuutokset saatettiin kansallisesti voimaan 12.1.2023. Lakimuutoksia tuli terveydensuojelulakiin, vesihuoltolakiin, ympäristösuojelulakiin ja eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettuun lakiin. Muutoksia tuli sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (1352/2015). Lisäksi säädettiin uusia Valtioneuvoston asetuksia ja Ympäristöministeriön asetusta rakennusten vesi- ja viemärlaitteistoista annettua ympäristöministeriön asetusta muutettiin. Laissa määriteltyjen ensisijaisten tilojen (mm. hotellit, kylpylät, sairaalat, terveyskeskuskusten vuodeosastot) vesilaitteistoille tulee tehdä riskinarviointi 12.1.2029 mennessä.

Ympäristöterveydenhuollon keskitetyn tiedonhallintajärjestelmän (VATI) käyttö vaatii edelleen resurssia kuluvan vuoden aikana mm. kohteiden tietojen ajantasaisuuden osalta. Talousvesien osalta kaikkien talousvesiasetuksen 1352/2025 mukaisten vedenjakelualueiden tutkimustulokset on saatava laboratorioista Vati tietojärjestelmään ja sieltä käsittelyn jälkeen yleisesti nähtäville vesi.fi sivustolle.

Terveydensuojelun valvonnan paikalliset painopisteet vuonna 2026

Yhteinen painopiste

Terveydensuojelun säännöllisen valvonnan kohteiden tietojen pitäminen Vati tietojärjestelmässä ajan tasalla. Toimintansa lopettaneiden kohteiden passivointi.

Talovesivalvonta

Alueellinen yhteistyö: osallistutaan alueellisesti kokoontuviin yhteistyöryhmiin, mm. Lupa- ja valvontaviraston (aiempi Kaakkois-Suomen Ely keskus) ja alueellisten yksiköiden ryhmään. Yhteydenpito lähialueen talovesivalvontaa tekeviin tarkastajiin.

Riskienhallintasuunnitelmat: Valvotaan, että talousvettä toimittavat laitokset tarkistavat riskienhallintasuunnitelmansa ajoissa ja ennen valvontatutkimusohjelmien tarkistamista tai muutoinkin tarvittaessa. Osallistutaan riskienhallintasuunnitelmien päivittämiseen.

Ensisijaiset tilat: Ensisijaisten tilojen (mm. hotellit, kylpylät, sairaalat, terveyskeskuskusten vuodeosastot) omistajia kannustetaan tekemään vesilaitteistojen riskinarviointeja ja tarvittaessa tehostamaan riskienhallintatoimenpiteitä. Takaraja riskinarviointien ja -hallintatoimien valmistumiselle on 12.1.2029.

Annetaan neuvontaa riskinarviointivelvoitteesta, ohjataan tekemään rakennusten vesilaitteistojen riskinarviointit ja kannustetaan legionellabakteerin torjuntaan sekä annetaan muuta asiaan liittyvää neuvontaa. Suunnitelmallisen valvonnan yhteydessä muissakin valvontakohteissa mitataan talousveden ja lämpimän käyttöveden lämpötilat ja voidaan arvioida legionellan esiintymisen riskiä yhdessä toimijan kanssa.

Osaaminen ja paikalliset tarpeet viranomaisvalvonnassa

Oman osaamisen kehittäminen ja ylläpito sekä yhteistyön ja ennakkoinnin edistäminen

Suunnitelmallisten tarkastuksien yhteydessä käydään läpi kohteen toimintaan liittyviä riskejä ja niiden hallintakeinoja. Toiminnanharjoittajille annetaan ohjausta ja neuvontaa riskinhallintaan ja omavalvonnan kehittämiseen liittyen. Valvontakohteissa otetaan tarpeen mukaan pintapuhtausnäytteitä valvonnan tueksi.

Radonvalvonnan menettelyt

Säteilylain terveydensuojeluviranomaiselle asettamat velvoitteet huomioidaan huoneistovalvonnassa systemaattisesti suunnitelmallisilla tarkastuksilla ja osalla kohteista tarpeen mukaan (Rautjärvi ja asumisterveys).

Valmius ja varautuminen terveydensuojelussa

Häiriötilanteisiin varautuminen ja suunnitelmien päivittäminen ja yhteensovittaminen

- Yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueiden kanssa
 - Osallistutaan häiriötilanne- tai valmiusharjoitukseen lähtökohtaisesti vuosittain
- Harjoitusten purkutilaisuuksissa tuodaan esille valmiussuunnitelmien yhteensovittamista.

Terveydensuojelun suunniteltu työajan käyttö ja voimavarojen riittävyys

Terveydensuojelun kohteiden suunnitelmallisiin tarkastuksiin ja uusien tai lopetettavien kohteiden ilmoitusten käsittelyyn sekä tarkastuksiin tarvittava työaika on 1,4 htv. Suunnitelmassa on huomioitu 15 uuden kohteen ja 5 lopetusilmoituksen käsittely. Toiminnan suunnitteluun ja raportointiin sekä viranomaisvalvonnan näytetietojen käsittelyyn tarvittava työaika on 0,25 htv. Yhteensä terveydensuojeluvalvontaan on käytettävissä 2,8 htv.

Valvonnan toteumaan liittyy epävarmuustekijöitä. Ennakoimattomat tilanteet, kuten talousveden häiriötilanteet ja muut elinympäristön häiriötilanteet voivat vaikuttaa suunnitelmallisten tarkastusten toteutumiseen. Lainsäädäntö ja muut muutokset aiheuttavat runsaasti perehdytys- ja kouluttautumistarvetta. Muuttuvassa tilanteessa valvontaa suunnataan kokonaisriskinarvioinnin perusteella. Valvonnan toteutumista seurataan vuoden aikana ja tarvittaessa voimavaroja kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti.

TERVEYDENSUOJELUN KOHTEET, SUUNNITELLUT TARKASTUKSET JA NÄYTTEENOTTO 2026

Toimintaluokka	Toimintoja lkm	Suunnitellut tarkastukset 2026	Tarkastetaan joka vuosi	Tarkastetaan harvemmin	Näytteet lkm
Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	29	3	0	29	0
Kokoontuminen, julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot	15	6	0	15	1
Kuntosalit ja liikuntatilat	22	3	0	22	0
Uimahallit, kylpylät ja muut yleiset allastilat	3	3	3	0	148
Yleiset uimarannat	16	16	16	0	50
Majoitustoiminta, majoitushuoneistot	47	20	0	47	9
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	29	25	0	29	0
Lasten päiväkodit ja vastaavat	21	11	0	21	0
Sosiaalihuollon palvelut, muut sosiaalialan yksiköt	9	6	0	9	0
Vanhainkodit ja vastaavat	9	1	0	9	0
Talousveden käyttö tai pakkaaminen	7	1	0	7	3
Talousveden toimittaminen ¹	29	21	9	20	91
Yleisölle avoimet saunat (ml. talviuinti)	7	4	0	7	0
Yhteensä	243	120	28	215	302

Tiedot saatu Vatin vuosisuunnitelma 003 raportilta taulukko välilehdeltä 24.11.2025 tilanteen mukaan, vuosi 2026. Näytemäärät omasta taulukosta.

¹ Talousvettä toimittavilta laitoksilta taulukon näytteenottomäärissä on vedenjakelualueiden vesinäytteet ja lähtevän veden näytteet, niiltä osin kuin ne ovat viranomaisvalvontatutkimuksia. Vesilaitoksilta otetaan näiden lisäksi omavalvontanäytteitä vedenjakelualueilta ja mm. raakavesistä, laitoksilta lähtevästä vedestä, vesitorneista, yhdysvesiputkista ja yksittäisten kiinteistöjen vedestä sekä verkoston saneerauskohteista. Ennalta suunniteltujen omavalvontanäytteiden määrä vuonna 2026 on noin 250 kpl.

Pienten talousvesikohteiden talousvesinäytteitä ottavat pääasiassa toiminnanharjoittajat itse, ympäristöinsinöörit ovat opastaneet heidät näytteenottoon. Tarvittaessa näytteitä ottavat myös ympäristöinsinöörit.

Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Imatran seudun ympäristötoimi tukeutuu valvonnan tarvitsemissa laboratorion palveluissa pääasiassa seuraaviin laboratorioihin:

- Savo-Karjalan ympäristötutkimus Oy ja heidän alihankintalaboratorioihinsa
- MetropoliLab, Helsinki

Kunnallisilla vesilaitoksilla ja muilla ison asetuksen mukaisilla vesilaitoksilla on sopimus talousvesilaitosten valvontatutkimusohjelman mukaisten näytteiden näytteenotosta ja tutkimisesta Savo-Karjalan ympäristötutkimus Oy:n kanssa. Allaskohteilla ja uimarantojen ylläpitäjillä on myös sopimukset näytteenotoista ja tutkimuksista Savo-Karjalan ympäristötutkimus Oy:n kanssa.

Erikoisanalytiikkaan Imatran seudun ympäristöterveydenhuolto voi käyttää lisäksi mm. seuraavia laboratorioita:

- Ruokavirasto
- THL (terveyden ja hyvinvoinnin laitos)
- Tullilaboratorio
- Helsingin yliopiston laboratoriot

TERVEYDENSUOJELUN TARKASTUKSEN SISÄLTÖ

Kaikissa terveydensuojelun suunnitelmallisissa tarkastuksissa tarkastetaan soveltuvin osin yleensä seuraavat seikat:

- Kohteen perustiedot, toiminnan laatu ja laajuus
- Vastaako toiminta siitä tehtyä hakemusta/ilmoitusta ja tehtyä päätöstä
- Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu

Näiden lisäksi tarkastetaan kohdetyypin mukaan taulukon mukaisia seikkoja. Vuosittain tarkastettavissa kohteissa tarkastettavat asiat valitaan kohteen toiminnan ja riskinarvion mukaan.

Kohdetyyppi	Suunnitelmallisen tarkastuksen sisältö
<p>Talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualue (STM A 1352/2015) ja vedenottamo</p> <p>vedentoimitus vähintään 10 m³ päivässä tai vähintään 50 henkilölle</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riskinarviointi ja riskienhallinta • Laitoksen omavalvonta, varautuminen ja häiriötilanteista tiedottaminen sekä talousvesihygieeninen osaaminen • Valvontatutkimusohjelma ja näytteenottosuunnitelma • Talousveden laatu ja tiedottaminen • Vesilaitoksen/vedenottamoiden ja niiden lähiympäristön tarkastus • Vedenkäsittelylaitokset: laitostilat, vedenkäsittelyprosessit • Ylä- ja alavesisäiliöt • Talousveden jakeluverkosto: materiaalit, toiminta ja työmenetelmät, ulkopuoliset toimijat, vesi- ja palopostit
<p>Talousvettä toimittavan laitoksen pieni vedenjakelualue (STM A 401/2001) ja ottamo</p> <p>vedentoimitus < 10 m³/vrk tai alle 50 henkilölle</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltaen samat kuin suuremmissa vesilaitoksissa • Toiminnan laajuus (elintarvikealan yritykset, julkinen tai kaupallinen toiminta)
<p>Yleiset uimarannat ja pienet yleiset uimarannat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riskinarviointi ja omavalvonta, EU-rannalta uimavesiprofiili • Seurantakalenteri/näytteenottosuunnitelma • Uimaveden laatu: ulosteperäiset bakteerit, syanobakteerit ja makrolevät • Tiedottaminen uimarannalla ja internet • Puku-, pesu-, sauna- ja wc-tilat • Uimarannan siisteys, kunto ja jätahuolto

Kohdetyyppi	Suunnitelmallisen tarkastuksen sisältö
Yleiset altaat (uimahalli, kylpylä, uimala, vesipuisto tai muu yleinen allas)	<ul style="list-style-type: none"> •Kohteen perustiedot: vastaako toiminta siitä tehdyn ilmoituksen sisältöä • Valvontatutkimusohjelma ja sen toteutuminen, näytteenottosuunnitelma, allasvesihygieeninen osaaminen • Allasveden laatu ja siitä tiedottaminen • Riskinarviointi ja omavalvonta: käyttötarkkailu, häiriötilanteisiin varautuminen ja niiden hallintakeinot, laitteiden käyttö- ja kalibrointiohjeet • Puku- pesu- ja wc-tilat: materiaalit ja hygieenisuus, käyttäjien ohjeistus, talousveden lämpötila (legionellariski) • Allastilat: tilojen kunto, hygieenisuus • Oheistilat: soveltuvuus ja siisteys • Puhtaanapito: siivoustilat ja -välineet, siivouksen laatu, henkilöstön pätevyys, siivousväline- ja tekstiilihuolto
Huoneistot, oppilaitokset, päiväkodit ja sosiaalialan laitokset	<ul style="list-style-type: none"> • Riskinarviointi ja omavalvonta • Tilat, kalusteet, välineet ja laitteet • Tilojen terveydelliset olosuhteet: ilmanvaihto, lämpötila ja veto, melu, radon ja toiminnan haitat ympäristöön • Puhtaanapito: siivouksen laatu, lelujen, liikuntavälineiden ym. puhdistus sekä tekstiilihuolto • Jätteet ja jätevedet sekä haitta- ja tuhoeläimet • Talousvesi: tarkastetaan, jos toimijalla on oma vedenottamo • Talousveden lämpötilat (legionellariski) • Ulkoalueet

Toiminnanharjoittajien on tarkastuksen yhteydessä annettava selvitys oleskeluhuoneiston sisäilman radonpitoisuudesta mittausvelvollisuusalueella tai muilla perusteilla, joista viranhaltija tiedottaa tarvittaessa toimijaa.

Tarkastuksilla käytetään pääasiassa VATI-lomakkeita. VATI-lomakkeissa käytetään seuraavaa arvosteluasteikkoa:

A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)

B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)

C = Vaatimustenvastainen (kehotus)

D = Vaatimustenvastainen (hallintopakko)

TUPAKKALAIN MUKAISEN VALVONNAN SUUNNITELMA VUODEKSI 2026

Ajankohtaista tupakkavalvonnan toimintaympäristössä

Tupakkalain valvonnan toimintaympäristö on kokenut useita muutoksia viimeisen vuosikymmenen aikana. Tupakkatuotedirektiivin yhtenä tavoitteena on puuttua tupakkatuotteiden laittomaan kauppaan ottamalla käyttöön tupakkatuotteita koskevat jäljitettävyyss- ja turvaominaisuusjärjestelmät. Järjestelmien avulla voidaan vähentää lainvastaisten tupakkatuotteiden tarjontaa ja vaikuttaa samalla tupakoinnin yleisyyteen. Valvira ja kunnat valvovat tupakkatuotteiden pakkausmerkintöjä, jotka pitävät sisällään laittoman kaupan ehkäisyyn liittyviä turvaominaisuus- ja jäljitettävyyssmerkintöjä.

Markkinointikiellon valvonnan osalta toimintaympäristö on viime vuosina ylipäättään muuttunut merkittävästi markkinoinnin siirryttyä enenevässä määrin verkkoon ja sosiaalisen median alustoille. Markkinoinnilla tarkoitetaan mainontaa, epäsuoraa mainontaa ja muuta myynninedistämistä sekä tupakkasponsorointia.

Sekä tupakan vähittäismyyntiin että tupakointitilojen tarkastuskäynnin sisältö määräytyy Valviran tarkastuslomakkeiden mukaisesti.

Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi on huomioitava muu viranomaisen tehtävänä oleva tupakkalain tarkoittama valvonta. Tällaisia ovat esimerkiksi valitukset ja ilmiannot, vähittäismyyntilupien käsittely, asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemusten käsittely sekä toimijoiden neuvonta. Suunnittelemattomat valvontatapa-ukset ovat ensisijaisia suhteessa suunnitelmalliseen valvontaan, sillä usein niiden taustalla on epäily tupakkalain säännösten rikkomisesta.

Valtakunnallinen tupakkalain valvontaohjelma vuosille 2025–2028 on päivitetty. Päivitykset ovat olleet teknisluonteisia vastaten 1.8.2025 voimaan tullutta tupakkalain muutosta.

Savuttomia nikotiinituotteita (esim. nikotiinipussit) koskeva tupakkalain muutos tuli voimaan 1.8.2025. Laki tuo uusia rajoituksia muun muassa tuotteiden myyntiin, koostumukseen ja pakkauksiin. Osa muutoksista tulee voimaan siirtymäajan jälkeen. Nykyiset rajoitukset, kuten markkinoinnin ja esilläpidon kiellot sekä alaikäisille myyntiin kieltä, pysyvät voimassa. Tupakkalakiin tuli uusi savuttoman nikotiinituotteen määritelmä, joka kattaa nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet. Tyypillisesti kyse on nuuskankaltaisista tuotteista, jotka eivät sisällä tupakkakasvia. Tuotteet kuitenkin sisältävät nikotiinia ja vastaavat käyttötarkoitukseltaan ja ulkoasultaan perinteistä nuuskaa.

Savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyyntiin pitää hakea lupa, ja tukkumyyntistä on tehtävä ilmoitus. Lupahakemukset ja ilmoitukset tehdään kunnan viranomaiselle.

Savuttomia nikotiinituotteita ei saa 1.8.2025 alkaen myydä etäviestintä käyttäen, eli käytännössä internetin välityksellä. Kielto koskee myös rajat ylittävää etämyyntiä. Yksityishenkilö ei saa hankkia savuttomia nikotiinituotteita postitse, tavarankuljetuksena tai muulla vastaavalla tavalla Suomen ulkopuolelta. Laki kieltää savuttomien nikotiinituotteiden käytön 1.8.2025 alkaen esi-, perus- ja toisen asteen oppilaitosten sisä- ja ulkotiloissa. Tuotteiden käyttäminen on kielletty myös päiväkodeissa ja leikkikentillä.

Tupakkalain mukaisen valvonnan painopisteet vuonna 2026

Valtakunnallisen valvontaohjelmakauden 2025–2028 painopisteet ovat:

- Savuttomat nikotiinituotteet tuotevalvonnan näkökulmasta
- Laittoman kaupan ehkäisy ja jäljitettävyyttä koskevan tiedon hyödyntäminen valvonnassa

- Etämyynti
- Markkinointi
- Ehkäisevä päihdetyö

Tuotevalvonta

Kunnan osalta toimivalta tupakkalain alaisten tuotteiden valvontaan seuraa tupakkalain 8 §:ssä säädetystä kunnan tehtävästä valvoa tupakkalain alaisten tuotteiden myyntiä sekä tupakkalain luvuista 3 ja 4, joissa säädetään tuotteiden vaatimuksista. Tupakkalaissa säädetään, ettei kuluttajille saa myydä tai muutoin luovuttaa tuotteita, jotka eivät täytä 3 ja 4 luvuissa säädettyjä vaatimuksia.

Kunta ei tee varsinaista tuotevalvontaa, vaan valvoo yleisellä tasolla esimerkiksi vähittäismyyntipakkauksista tehtävin havainnoin, että myynnissä olevat tuotteet täyttävät tupakkalain tuotteille säädetyt vaatimukset.

Laittoman kaupan ehkäisy ja viranomaisten välinen yhteistyö

Tupakkatuotteiden laittoman kaupan ehkäisy on osa tupakkatuotteiden myyntiä ja muuta luovuttamista koskevaa valvontaa. Tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksiin tulivat vaiheittain vuodesta 2019 alkaen pakollisina ominaisuuksina turvaominaisuusmerkintä sekä jäljitettävyyssjärjestelmän mukainen yksilöllinen tunniste. Näiden pakkausmerkintöjen avulla pystytään varmistumaan tupakkatuotteiden aitoudesta sekä jäljittämään tuote valmistuksesta aina vähittäismyyntiin asti. Kyseisiä pakkausmerkintöjä valvotaan tarkastusten yhteydessä.

Laittoman kaupan ehkäisy / rikosentorjunta-asiat on lisätty Valviran laatimaan tupakkalaisten tupakkalainalaisten tuotteiden myyntipaikan tarkastuslomakkeelle. Valvonnassa otetaan huomioon tunnistekoodit ja jäljitettävyyssjärjestelmä.

Mikäli kunta havaitsee myynnissä olevan vähittäismyyntipakkauksia, joiden säännöstenmukaisuus on kyseenalainen tai jotka ovat ilmeisen lainvastaisia, on siitä ilmoitettava viivytyksettä Valviralle. Kunta huolehtii lisäksi siitä, että vähittäismyyjä ei jatka selvästi lainvastaisen tuotteen myyntiä kuluttajille. Tilanteissa, joissa vähittäismyyntipakkauksen lainvastaisuus on tulkinannvaraista, on kunnalla mahdollisuus pyytää Valviralta ohjausta seuraamusharkinnan tueksi.

Etämyynti ja markkinointikiellon valvonta

Kunta valvoo alueellaan tupakkalain alaisten tuotteiden myyntiä ja muuta luovuttamista sekä omavalvontaa koskevien säännösten noudattamista (TupL 6§). Edellä mainittu koskee myös etämyynnin valvontaa, jossa toimivaltainen kunta määräytyy etämyyntiä harjoittavan yhtiön virallisen kotipaikan mukaan. Yksittäistapauksissa valvontaa toteuttava viranomainen on selvitettävä ja arvioitava yhteistyössä Valviran ja kunnan kesken.

Valvira ja kunnat valvovat yhdessä tupakkalain 9 luvussa säädettyä markkinointikieltoa (TupL 6 ja 8 §). Työnjako määräytyy pitkälti sen mukaan, voidaanko tupakkalain vastainen markkinointitoimi estää riittävän tehokkaasti kunnan toimenpitein vai onko toiminta niin laajalle ulottuvaa, että se edellyttää valtakunnallista päätöksentekoa.

Yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa

Ympäristötoimen edustaja on mukana Etelä-Karjalan PAKKA-toimintamallin mukaisessa tarjontatyöryhmässä. Ympäristötoimen edustaja tuo yhteistyöhön asiantuntemustaan tupakkalain mukaisessa valvonnassa esiin tulleista asioista ja kehityssuuntauksista. PAKKA tarjontatyöryhmästä voimme saada päihteiden käytöstä ajankohtaista ja luontevaa tietoa, jonka pohjalta valvonnan voimavaroja voidaan edelleen suunnata tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tarkoitus on kehittää tupakkalakia valvovien viranomaisten ja ehkäisevän päihdetyön yhteistyötä niin, että yhteistyön tulokset tukisivat sekä tupakkalain että ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain tavoitteiden toteutumista. Tupakkalain näkökulmasta yhteistyön tavoitteena on edesauttaa tupakkalain tavoitteen toteutumista eli tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppumisesta vuoteen 2030 mennessä.

Tupakkavalvonnan suunniteltu työajan käyttö ja voimavarojen riittävyys

Tupakkavalvonnan kohteiden suunnitelmallisiin tarkastuksiin ja lupakäsittelyihin vuonna 2026 tarvittava työaika on 0,13 htv. Tupakkavalvontaan on käytettävissä yhteensä 0,2 htv. Suunnitelmassa on huomioitu noin 15 tupakan vähittäismyyntiluvan käsittely ja suunnitteluun sekä raportointiin tarvittava aika.

Valvonnan toteumaan liittyy epävarmuustekijöitä. Ennakoimattomat tilanteet, kuten erilaiset elinympäristön häiriötilanteet voivat vaikuttaa suunnitelmallisten tarkastusten toteutumiseen. Muuttuvassa tilanteessa valvontaa suunnataan kokonaisriskinarvioinnin perusteella. Tupakkavalvontaa on tarkoitus toteuttaa pääasiassa samanaikaisesti elintarvikevalvonnan mukaisen valvontakäynnin yhteydessä. Parveketupakointikielto lupahakemuksien käsittelyä ei ole huomioitu resurssisuunnittelussa.

TUPAKKAVALVONNAN KOHTEET JA SUUNNITELLUT TARKASTUKSET 2026

Toimintaluokka	Kohteet lukumäärä	Tarkastukset lukumäärä
Tupakointikieltojen ja rajoitusten noudattaminen, ravintola tai muu ravitsemisliike, jossa erillinen tupakointitila	1	0
Tupakkatuotteiden myynti ja muu luovutus, mainonta ja esilläpito	51	35
Yhteensä	52	35

Tiedot saatu Vatin vuosisuunnitelma 003 raportilta taulukko välilehdeltä 24.11.2026 tilanteen mukaan, vuosi 2026.

TUPAKKALAIN MUKAISEN TARKASTUKSEN SISÄLTÖ

Kohdetyyppi	Suunnitelmallisen tarkastuksen sisältö
Tupakointikiellot ja –rajoitukset (Ravintola tai muu ravitsemisliike, jossa on erillinen tupakointitila)	<ul style="list-style-type: none"> Sisätilojen savuttomuus Ulkotilojen savuttomuus Tupakointitilan vaatimuksenmukaisuus ja tilojen toimivuus, opastukset ja merkinnät, tilojen käytön valvonta Omavalvonta ja siihen liittyvät toimet Opasteiden riittävyys ja asianmukaisuus Tupakointitilan vaatimuksista on säädetty tarkemmin Valtioneuvoston asetuksessa 601/2016
Tupakkatuotteiden myynti, mainonta ja esilläpito (vähittäis- ja tukkumyynti)	<ul style="list-style-type: none"> Myyntiä ja myyntilupaa koskevat yleiset asiat Omavalvonta ja siihen liittyvät toimet Myyntipisteen vaatimuksenmukaisuus Tupakkatuotteiden ominaisuuksien lainmukaisuus ja niistä tehdyt ilmoitukset Tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten vaatimuksenmukaisuus Sähkösavukkeiden ja niissä käytettävien nesteiden vähittäismyyntipakkausten vaatimuksenmukaisuus Poltettavaksi tarkoitettujen kasviperäisten tuotteiden ilmoitukset ja vähittäismyyntipakkausten vaatimuksenmukaisuus Muiden kieltojen ja rajoitusten noudattaminen Laittoman kaupan ehkäiseminen ja jäljitettävyyden tarkastaminen Etämyynti ja mainonta Myyntipaikan fyysisen tarkastuskäynnin yhteydessä huomioidaan, myydäänkö tuotteita myös verkkokaupoissa.
Suuret yleisötilaisuudet	<ul style="list-style-type: none"> Ulkotilojen savuttomuus Tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonta Tupakointikielto-opasteet Tarkastus voidaan tehdä terveydensuojeluviranomaisen tekemän muun tarkastuksen yhteydessä
Asuntoyhteisöjen tupakointikiellot	<ul style="list-style-type: none"> Tupakointi kieltohakemusten käsittely ja siihen liittyvä valvonta satunnaisesti havainnoiden ja tarvittaessa jälkitarkastukset Ohjeita löytyy Valviran (erityisesti ympäristöterveydenhuollon extranetistä), isännöitsijäliiton ja kiinteistöliiton verkkosivuilta.
EU uimaranta ja lasten leikkialueet tarvittaessa tarkastetaan	<ul style="list-style-type: none"> Ulkotilojen savuttomuus Tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonta Tupakointikielto-opasteet

VATI-lomakkeissa käytetään seuraavaa arvosteluasteikkoa:

A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)

B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)

C = Vaatimustenvastainen (kehotus)

D = Vaatimustenvastainen (hallintopakko)

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON TOIMINNAN MUUTOKSET VUODEN 2026 VALVONTASUUNNITELMAAN

Alla oleva numerointi viittaa v. 2025 hyväksytyyn valvontasuunnitelma 2025–2028 tekstiosioon, jota nyt ei kokonaisuudessaan päivitetty.

2.2.1 Henkilöstö

Eläinlääkintähuoltoon on perustettu johtavan eläinlääkärin virka, josta 0,6 htv:ta on kohdennettu eläinlääkintähuollon esimiestehtäviin ja 0,4 htv:ta eläinlääkäripalveluihin. Johtava eläinlääkäri on osa-aikaisena 50 % työajalla 28.2.2026 asti ja 1.3.2026 alkaen täysipäiväisesti.

Praktikkoeläinlääkäreiden virkoja on viisi, yksi viranhaltija on vuonna 2026 virkavapaalla 31.8.2026 asti. Virkavapaalla olevalle eläinlääkärille on palkattu osa-aikainen sijainen ja muita lyhytaikaista sijaisia pyritään löytämään muiden vapaiden ajaksi. Eläinlääkäreiden saatavuudessa on ongelmia koko Suomen alueella. Eläinlääkintähuollossa on lisäksi kaksi vastaanottoavustajan toimea, joista toinen on osa-aikainen 80 % työajalla.

3.3 Valvonnan kustannukset ja maksullisuus

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan ja kunnallisiin eläinlääkäripalveluihin liittyvistä maksuista ja korvauksista on säädetty eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 20 § ja eläinlääkintähuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen (351/2025) 3 §.

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) mukaisesti järjestäjän tulee määritellä lakisääteisten eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuus ja järjestämistapa. Järjestäjä voi tuottaa myös järjestämisvastuuta täydentäviä palveluita rajoitetusti. Täydentävät palvelut on hinnoiteltava markkinaperusteisesti. Imatran seudun ympäristölautakunta on päättänyt järjestämisvastuun laajuudesta ja tarjottavista täydentävistä palveluista.

Imatran seudun ympäristötoimessa peritään klinikkamaksua sekä laitemaksua lautakunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Myös virka-ajan ulkopuolinen päivystyspuhelin on asiakkaille maksullinen. Näiden lisäksi Parikkalan vastaanotolla on käytössä tarvikemaksu, koska kunta tarjoaa siellä tarvikevaraston käyttömahdollisuuden eläinlääkäreille. Lautakunta hyväksyy myös tarjottavan täydentävän palvelun hinnoittelun, joka tulee olla markkinaperusteista. Toimialueen kunnat osallistuvat eläinlääkärikäynnistä hyötyeläimen omistajille aiheutuviin kustannuksiin omien päätöstensä mukaisesti, jolloin kunnat maksavat omavastuun ylittävät korvaukset. Kaupungineläinlääkärien asiakkailta perimät toimenpidemaksut perustuvat kunnaneläinlääkärin taksakorttiin.

Valvontaeläinlääkärin kuluista laskutetaan Ruokavirastoa MMM:n ja Ruokaviraston antaman ohjeistuksen mukaisesti.

5.5.1 Eläinlääkintähuollon vuosittaiset painopistealueet

Uusi eläinlääkintähuoltolaki astuu voimaan 1.1.2026. Aluehallintovirastojen eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvät asiat siirtyvät Ruokavirastoon myös 1.1.2026 alkaen. Uutta valtakunnallista eläinlääkintähuollon ohjelmaa ei ole valvontasuunnitelman laatimisen aikaan vielä julkaistu eikä vuodelle 2026 ole annettu painopistealueita muutosten takia. Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti valtakunnallisen ohjelman julkaisemisen jälkeen yhteistoiminta-alueiden tulee tehdä alueellinen eläinlääkintähuollon suunnitelma vuoden 2026 aikana. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan osalta painopistealueena on sivutuotteiden jäljitettävyyys, turkistarhojen lintuinfluenssan valvonta ja seuranta sekä erityisenä painopistealueena on siipikarjan salmonellavalvonnan tehostaminen. Imatran ympäristöterveyden toimialueella ei ole sivutuotealan laitoksia ei turkistarhoja.

Tiedossa olevien siipikarjan pitopaikkojen osalta salmonellavalvonta toimii hyvin, mutta todennäköisesti on joitakin pitopaikkoja, jotka eivät vielä ole valvonnan piirissä, vaikka niiden tulisi olla. Vuoden 2026 aikana pyritään selvittämään mahdollisia puuttuvia pitopaikkoja.

5.5.2 Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

5.5.2.1 Järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut ja täydentävät palvelut

Järjestäjän tulee järjestää eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 8 §:n mukaisen luettelon eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut ainakin elintarvike- ja turkistuotantoa varten pidettäville eläimille sekä kiireellinen eläinlääkäriapu kaikille eläimille. Muut 8 §:n mukaiset palvelut kuuluvat järjestämisvastuuseen siltä osin kuin niiden tarjoaminen on tarpeen ko. alueellisen ja kohtuuhintaisen saatavuuden sekä kunnan tehtävien hoitamiseksi. Ympäristölautakunnan päätöksen mukaisesti Imatran seudun ympäristötoimen eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu on laajuudeltaan 8 §:n listauksen mukainen. Lisäksi tarjotaan lautakunnan päätöksen mukaisesti rajoitetusti täydentävää palvelua, joka on hinnoiteltu markkinaperusteisesti.

RESURSSITARPEEN KARTOITUS ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLOSSA

1. Eläinmäärät kunnan alueella:

a. Tuotantoeläintilat (lkm)

- Nautojen pitopaikat **91 kpl**
- Sikojen pitopaikat **19 kpl** (2 tuotantosikalaa)
- Lampaiden ja vuohien pitopaikat **84 kpl**
- Hevosten pitopaikat **132 kpl**
- Siipikarjan pitopaikat **179 kpl** (0 tuotantosiipikarjaa)
- Vesiviljelylaitokset **3 kpl**
- Turkistarhat **0 kpl**
- Tarhatun riistan tilat **1 kpl**
- Mehiläistarhat **34 kpl**
- Muut tuotantoeläinyksiköt

b. Lemmikit (lkm)

- Arvio lemmikkien määrästä **5200 kpl**

2. Eläinlääkäripalvelut

a. Terveystuotosopimukset

Nauta

- Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus **47**
- Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa **42**

Sika

- Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus **2 kpl**
- Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa **2 kpl**

Siipikarja

- Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus **0 kpl**
- Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa **0 kpl**

Muut terveystuotosopimukset

- Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus **0 kpl**
- Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa **0 kpl**

Terveystuototyön resurssitarve, 0,5 htv

b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta

Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveystuoto)

- Sairaskäynnit virka-aikana **803 kpl**
- Sairaskäynnit päivystysaikana **127 kpl**

Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla

- Sairaskäynnit virka-aikana **4627 kpl**

- Sairaskäynnit päivystysaikana **554 kpl**

Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve 4,9 htv

3. Eläinten terveyden valvonta

a. Terveysvalvonta

Pakolliseen terveystarkkailuun kuuluvat pitopaikat (lkm)

- Siipikarjan salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvat pitopaikat **2 kpl**
- Uudistuseläimiä tuottavat sikojen pitopaikat, salmonellavalvonta **0 kpl**
- Pitopaikat, joilla toimitetaan nautoja keinosiemennysasemalle, salmonellavalvonta **0 kpl**
- Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta **0 kpl**

Vapaaehtoiseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat

- Maedi-visna / CAE **1 kpl**
- Tarhattujen hirvieläinten terveystarkkailuohjelma **0 kpl**
- Lohikalojen bakteeriperäinen munuaistauti (BKD) **0 kpl**

b. Muu eläinten terveyden valvonta 0

Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve 0,10 htv

4. Sivutuotevalvonta

- Haaskatoiminnan valvonta **6 kpl**
- Turkiseläinten lajinsisäisen käytön valvonta **0 kpl**
- Sivutuotealan laitokset ja toimijat; hyväksyntä, rekisteröinti ja valvonta **0 kpl**
- Sisämarkkinakaupan, tuonnin ja viennin valvonta **0 kpl**

Sivutuotevalvonnan resurssitarve 0,01 htv

5. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

a. Ilmoituksenvaraiset kohteet (lkm)

- Kennelit **4 kpl**
- Hevostallit **28 kpl**
- Riistanhoidolliset tarhat **0 kpl**
- Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat **0 kpl**
- Eläinkaupat **1 kpl**
- Eläinlaitokset **2 kpl**

b. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset (lkm)

- Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista **100 kpl**

c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve 0,90 htv

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON LABORATORIOPALVELUT

Näytteiden tutkiminen on Imatran seudun ympäristötoimessa järjestetty seuraavasti:

Maitonäytteet lähetetään tai tuottaja lähettää meijerin laboratorioon tai kaupalliseen laboratorioon. Tulokset tulevat Parikkalan toimipisteessä yhteiseen sähköpostiin, mistä ne ovat kaikkien luettavissa. Ruokolahdella tulokset tulevat eläinlääkärin sähköpostiin.

Verinäytteet tutkitaan omilla laitteilla soveltuvin osin, muilta osin lähetetään kaupallisiin laboratorioihin. (mm. Movet, Laboklin, Kliinisen mikrobiologian laboratorio, Ruokavirasto) Parikkalan ja Ruokolahden vastaanotoilla on Catalyst One – verinäyteanalyysointilaitteet sekä yksittäisiä pikatestilaitteita verinäytteiden analysointiin. Vastaukset saadaan saman päivän aikana.

Ulostenäytteet ja virtsanäytteet voidaan soveltuvin osin tutkia vastaanotoilla, kudos-, ym. näytteet lähetetään pääsääntöisesti eteenpäin kaupallisiin laboratorioihin. (mm. Patovet, Movet)

Ihoraapenäytteet tutkitaan itse mikroskoopilla tai lähetetään ulkopuoliseen laboratorioon tutkittavaksi.

Kalat ja raadonavausta tarvitsevat kokonaiset eläimet lähetetään Ruokavirastoon Helsinkiin, joskus myös Ouluun tai Kuopioon. Kokonaisia eläinraatoja pystyy lähettämään Postin kautta, Matkahuolto on lopettanut kokonaisten eläinraatojen kuljetukset vuonna 2023.

Laboratoriovastausten viivytyksetön vastaanottaminen tapahtuu sähköpostilla. Jotkut laboratoriot (etenkin Ruokavirasto) lähettävät vastaukset myös kirjepostilla.

Tartuntavaarallisen materiaalin pakkaaminen ja lähettäminen tapahtuu suojavaarustusta käyttäen. Lähetykseen laitetaan asianmukaiset merkinnät, jotka ovat löydettävissä Ruokaviraston verkkosivuilta.